

Plan og Ressurs AS
v/Silje M. Lian Skreprud
Sentrum 11
3630 Rødberg

E-post: silje@planogressurs.no

Drammen, 16. oktober 2023

Dette brevet sendes på vegne av DNT Drammen og Omegn, Kongsberg og Omegns Turistforening, DNT Ringerike, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Naturvernforbundet i Buskerud, Birdlife Norge avd. Buskerud, Drammen klatreklubb, Buskerud KFUK-KFUM Speidere, Buskerud orienteringskrets, NOTS Drammen og Omegn, Buskerud Botanisk forening, Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

Detaljregulering for Holmevassnatten hyttegrend

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsnettverk bestående av 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner på regionalt nivå i gamle Buskerud fylke. Til sammen representerer vi i overkant av 30.000 medlemmer med betydelige allmenne interesser og kunnskap innen naturvern, landskap og friluftsliv. Sammen jobber vi for å ivareta natur- og friluftslivsområder som er særlig viktige for både natur og friluftsliv.

Vi viser til igangsatt arbeid med detaljregulering for Holmevassnatten Hyttegrend i Sigdal kommune, og ønsker å komme med en felles uttalelse.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
buskerud@fnf-nett.no | Nedre Storgate 10, 3015 Drammen | 997 31 240
organisasjonsnummer 912 888 193 | www.fnf-nett.no/buskerud

Plankart

I planinitiativet er det lagt ut kart over planområdet med lav målestokk/ «zoomet inn». Dette gjør det vanskelig å se nøyaktig hvilket område det er snakk om. Vi ser dere har gjort et forsøk på dette i «Omriss av planområdet», men dette kartet fremkommer også svært utydelig.

Ifølge Naturvernforbundet i Buskerud er det ikke samsvar mellom kartene i plandokumentene, og kommuneplanens arealkart.

Vi savner et tydeligere kart som viser akkurat hvor området ligger, med både høy og lav målestokk.

Vi ønsker også et kart som viser allerede utbygde områder, samt regulerte områder, i nærheten. Se for eksempel [GeoTales ARV](#)¹ som er en interaktiv kartløsning som viser planlagte utbyggingsområder og områdenes overlapp med viktige naturtyper.

I planbeskrivelsen står det at «Undertegnende kjenner ikke til om det er annet pågående planarbeid i nærområdene». Dette må det finnes ut av, og alle regulerte områder må komme frem i et tydelig kart så vi ser det samlede bildet av nedbygging av natur i området.

Konsekvensutredning

I planinitiativet står det at «Planforslaget er i tråd med kommuneplanens arealdel, og det stilles dermed ikke krav til planprogram og konsekvensutredning»... «Det anses at planen ikke vil være omfattet av forskrift om konsekvensutredninger, og at tiltaket med fritidsbebyggelse vil være i tråd med kommuneplanen i Sigdal kommune».

Vi er ikke enige i denne påstanden. Planer som kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal konsekvensutredes.

Forskrift om konsekvensutredninger § 11.

Ansvarlig myndighets vurdering av planer etter § 8 første ledd bokstav a:

Ansvarlig myndighet skal før planarbeidet starter, jf. plan- og bygningsloven § 12-8, og senest seks uker etter at forslagsstilleren har gitt opplysningene etter § 9, ut fra alle tilgjengelige opplysninger ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Hvis ansvarlig myndighet finner at planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal planen konsekvensutredes².

Det er klart at de 100 planlagte hyttene vil få store konsekvenser for natur og friluftsliv, klima og landskap i området. Planområdet ligger også delvis innenfor leveområdet for villrein.

I planinitiativet pkt. f) tiltakets virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelser står det følgende: *Pga. beliggenheten er området naturlig nok eksponert fra avstand, og ny fritidsbebyggelse vil dermed bli synlig i landskapsrommet. Tiltaket medfører endret arealbruk, og dette vil endre landskapets karakter til en viss grad, og samtidig kunne innebære noen nær- og fjernvirkninger».*

¹ [GeoTales – Tales on a map](#)

² [Forskrift om konsekvensutredninger - Kapittel 3. Vurdering av om planer eller tiltak etter § 8 krever konsekvensutredning - Lovdata](#)

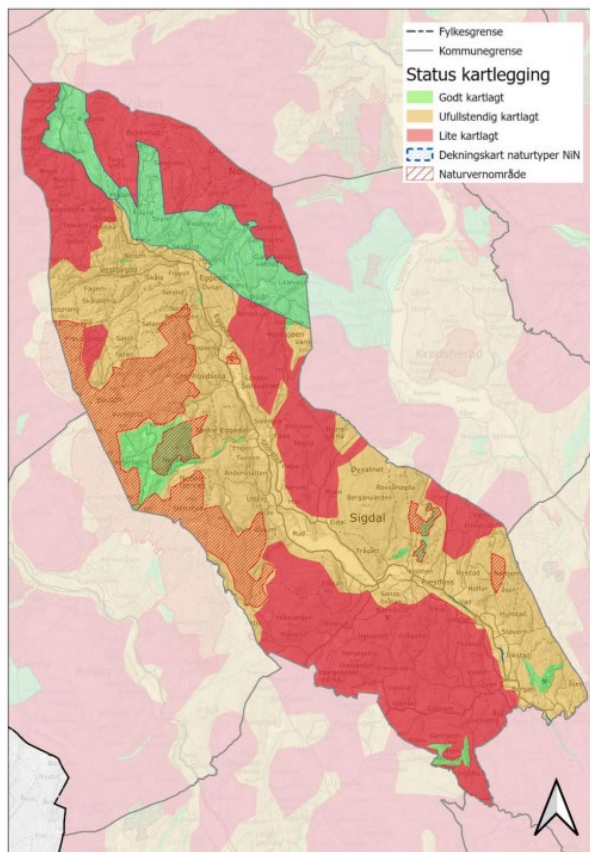
Vi mener at et uberørt naturområde i dette omfanget selvfølgelig vil få vesentlige virkninger for natur, miljø og samfunn, og må konsekvensutredes.

Kartlegging av natur

Samlet sett vurderer Statsforvalteren i Oslo og Viken kartleggingsstatus av naturtyper for Sigdal kommune som «ufullstendig kartlagt» for store deler av kommunen. Dette inkluderer områder med betydelige arealer med nyere DN-13-kartlegginger i skog, større hytteområder og delvis undersøkte arealer i lavlandet. Mindre høyereliggende områder inkludert arealer med rik berggrunn, later ikke til å være undersøkt og er vurdert til «lite kartlagt». Kartlegging av bekkekløfter, kalkskog, elfbenslav og frivillig vern er temakartlegginger med hovedfokus på skog. Det kan derfor forekomme viktige verdier knyttet til en rekke naturtyper utenfor skog som ikke er fanget opp³».

Det er kommunen som har ansvaret for at kunnskapsgrunnlaget er godt nok. I Sigdal ser vi at Statsforvalteren vurderer naturkartlegging til ufullstendig kartlagt.

Kartet viser fordeling av godt kartlagt (grønn farge) ufullstendig kartlagt (gul farge) og dårlig kartlagt (rød farge) areal i Sigdal kommune:

Figur 2. Kart som viser kommunens kartleggingsstatus. Mest av kommunen er vurdert som «ufullstendig kartlagt» (gul), eller «lite kartlagt» (rødt). Bare et mindre område er vurdert som «godt kartlagt» (grønt). Det blå punkterte arealet med blå-stiplet omriss viser dessuten hvilke deler av kommunen som har blitt kartlagt etter Miljødirektoratets instruks.

1 Utklipp fra Biofokus rapport 2021

³ Biofokus- rapport 2021: [Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i 32 Viken- kommuner \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

Rødliste for arter

Norsk rødliste for arter er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter.

I planområdet er det observert gaupe som er registrert som sterkt truet, i tillegg til flere varianter av lav og sopp.

Naturkart som Naturbase, Artsdatabanken etc. er heller ikke sikre kilder, men avhengig av at noen faktisk har vært og undersøkt området og lagt dataene inn i kartlagene. Dette viser derfor ikke en fullstendig liste.

Våtmark

Myrarealet i Norge er gjennom de siste 80 årene redusert med en tredel på grunn av grøfting, oppdyrking, skogplanting, torvuttak og utbygging. Regjeringen og Statsforvalteren jobber i dag med å restaurere myr. De jobber også for å få kommuner og private grunneiere til å bidra i restaureringsarbeidet, og i hvert fall ikke tilrettelegge for mer utbygging av myra.

Myrene lagrer store mengder karbon, og bidrar i svært stor grad til å redusere karbonutslippet. 1 km² myr lagrer karbon tilsvarende det 150.000 biler slipper ut på et år. Dersom vi ikke hadde gravd opp myra, hadde vi ikke tenkt å bruke masse ressurser på å redusere karbonutslippet hvert år. Samtidig magasinerer myrer vann, og er leveområde for massevis av planter og dyr.

I planbeskrivelsen står det at «*Bebyggelsens eksponering, våtmarksområder og/eller andre naturverdier skal ivaretas i den videre reguleringsplanprosessen. Våtmarksområder, bekketráséer og eventuelle andre naturtyper kan eksempelvis reguleres som hensynssone og byggegrenser i videre planarbeid. Det er ønskelig at de naturlige hydrologiske forholdene opprettholdes i området, og endres i minst mulig grad (sammenheng med våtmarksområdene). Plan & Ressurs benytter biolog i det videre arbeidet med planen*».

Det er mye myr og våtmark i planområdet, og det er vanskelig å bygge noe her uten at det skal gå utover myra, selv med hensynssoner og byggegrenser.

Det er bra at utbygger engasjerer en biolog til å kartlegge området. Vi anbefaler at dere også inviterer våre frivillige organisasjoner som kjenner området til å kartlegge utbygging i henhold til myr og andre naturtyper.

Foto: Naturvernforbundet i Buskerud

Villrein

Planområdet ligger delvis innenfor leveområdet for villrein.

Villrein er i dag på den globale rødlista, og Norge har et særlig ansvar for å ta vare på denne arten. Villreinens leveområder er under økende press som følge av samfunnets arealbruk og menneskelig ferdsel i og omkring våre fjellområder.

Den største trusselen mot villrein i dag er inngrep som bygging av hytter, veier og kraftanlegg. Dette innskrenker og deler opp leveområdene for villreinen.

Villreinen på Norefjell blir av noen omtalt som tamrein. Vi støtter uttalelsen til Naturvernforbundet som påpeker at selv om området ikke har status som nasjonalt villreinområde, har det status som villreinområde og skal forvaltes som dette.

Fjellfugl

Forskning viser at bestandene av ulike arter av fjellfugl er redusert med ti prosent over hele Europa siden 2000. Hovedårsaken i nedgangen i fjellfuglbestandene skyldes klimaendringer og nedbygging av viktige leveområder for fuglene.

Våre organisasjoner kan være hjelpelige med å kartlegge fugleliv i området, eksempelvis Birdlife Avd. Buskerud og Buskerud Botaniske Forening. Det er essensielt at kartleggingen forgår på sen vår/sommer for at man skal ha resultat av kartleggingen.

Friluftsliv

Planområdet er et viktig område for friluftsliv og er kartlagt som et «svært viktig friluftslivsområde» i Naturbase.

I planbeskrivelsen står det at tiltakshaver ønsker også å rette fokus på kvalitet til nærtuområder, herunder fritids- og skiaktiviteter, eksempelvis med innregulering av skiløypetraséer og avsatte utomhusarealer til lek og rekreasjon. Avsatte soner til eksempelvis akebakker kan være egnet internt på feltet.

Vi mener at tiltakshaver feiltolker konsekvensene en utbygging vil ha for friluftsliv, ved at de mener at hytteområdet er positivt for friluftsliv fordi hyttene får god tilgang til viktige friluftslivsområder. Det vil allikevel være hytter og veier i et allerede etablert friluftslivsområde.

Sigdal kommune er også med på prosjektet «Friluftslivets ferdselsårer». Tiltakshaver må se etter at disse regionale turrutene (og lokale) ikke forringes av planlagt utbygging.

Våre friluftslivsorganisasjoner ønsker å bremse videre hyttebygging i hele området. DNT, Naturvernforbundet og NJFF tar til orde for full stans av hyttebygging i villreinens leveområder⁴.

Bit-for-bit- nedbygging

Verdifulle natur- og friluftslivsområder bygges ned bit-for-bit.

⁴ <https://www.nrk.no/trondelag/1.16548301>

Norsk institutt for naturforskning (NINA) ga nylig ut en rapport om planlagt hyttebygging. Den viser at kommunene i sine arealplaner har satt av 1.479 kvadratkilometer i tomtereserver (hyttereserve som ikke er realisert) til fritidsbebyggelse. Det tilsvarer 200.000 fotballbaner, det aller meste i sårbar natur⁵. I Sigdal kommune er samlet tomtereseve (ikke påbegynte planer) på hele 14156 daa⁶. Ifølge Naturvernforbundet er tomtereserven i Sigdal på 1200 byggeklare (ikke påbegynte) tomter.

I planbeskrivelsen står det at «*Det totale arealet av planområdet er på nåværende tidspunkt ikke fastsatt da det avhenger av fremtidige hovedadkomstveger, infrastrukturiltak som vann- og avløp og/eller tilpasning til gjeldende reguleringsplaner i området*». Planen sier at det planlegges for ca. 100 fritidsboliger, med teknisk infrastruktur, veier, vann- og avløp og arealer til friluftslivstilbud.

Dagens hytter har mer enn doblet seg i størrelse på tjue år, og gjennomsnittshyttestørrelse er i dag på ca. 100 m³. I tillegg har alle nye hytter innlagt strøm og vann, og har tilgang til vei og parkeringsplass. Samlet sett øker klimautslippene og presset på naturen. Undersøkelser viser at også mange av innbyggerne i hyttekommuner har fått nok, og ønsker ikke mer hyttebygging.

Natur- og klimakrise

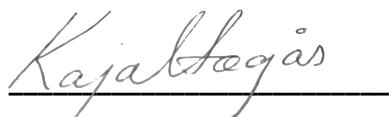
FNs klimapanel (IPCC) og det internasjonale naturpanelet (Ipbes)⁷ har slått fast at vi står i en todelt naturkrise og en klimakrise, som begge påvirker hverandre. Vi kan ikke løse klimakrisen uten å løse naturkrisen. Hvordan vi forvalter arealene våre har stor betydning for både mennesker, dyr, natur og klima.

På naturtoppmøte i Montreal, Canada, i desember 2022 ble det bestemt av verdens topp-politikere at vi sammen skal verne 30 prosent av verdens land- og hav innen 2030. Øvrig natur skal forvaltes på en bærekraftig måte. Miljø- og klimaminister, Espen Barth Eide, uttalte på møtet at Norge har syndet og at hytteutbygging og vei er verstingene når det kommer til naturtap i Norge.

Konklusjon

Vi mener at 100 nye fritidsboliger med tun, anneks, vei, vann og avløp, og tilrettelegging for aktivitet i et uberørt naturområde krever en grundig konsekvensutredning. Dersom planene realiseres vil viktige naturtyper gå tapt, og mange vil miste et vakkert friluftslivsområde. Ferdselsområdet for villrein vil skranke inn ytterligere. Prosjektet er en del av en bit-for-bit-nedbygging som kommunen nå må si nei til.

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud

⁵ [Hvor mye plass har vi satt av til hytter i Norge? \(nina.no\)](https://www.nina.no/nyheter/2022/hvor-mye-plass-har-vi-satt-av-til-hytter-i-norge/)

⁶ [Kartlegging av tomtereserver for fritidsbolig i Norge \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/no/tema/kartlegging-av-tomtereserver-for-fritidsbolig-i-norge/id2714448/)

⁷ [Hovedfunn i synteserapporten i sjette hovedrapport - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/nyheter/2022/hovedfunn-i-synteserapporten-i-sjette-hovedrapport-miljodirektoratet/)